

TĖVIŠKĖS AIDAI

Lietuvos
Nacionalinė
M. Mažvydo
Biblioteka

Nr 17 (1946) 1995 m. gegužio mėn. 9 d.

Eina 40 Metus.

Melbourne

MOTINOS DIENA

Nuplauti Motinos šventą vardą nuo dulkių ir gėdos

*O Motina, aš po visų maldų
Kas vakarą kalbu dar viena,
Kad Tau ilsėtis būtų miela ir saldu
Tamsoj ir mėnesienoje,
Kad neramus senelės obelies šešėlis,
Sūbuodamas ant sienos,
Negąsdintų Tavęs išbudus...*

Seimos metai, kuriais buvo paskelbti 1994-ieji, ir pati Motinos Diena įgyja dar didesnės reikšmės todėl, kad Popiežius Jonas Paulius II prieš pat šią Šventę Palaimintosiomis paskelbė dvi moteris. Už ką? Jų šventumo esmė - mūsų kasdieniškomis akimis žiūrint, galnet nevertas jokio dėmesio poelgis. Štai, regis, koks paprastas tas abiejų moterų šventumas ir didvyriškumas: jos abi sąžiningai, rimtai, uoliai atliko žmonos ir motinos pareigą.

Elizabeta Kanori Mora gimė Romoje 1774 m. pasiturinčioje krikščioniškoje šeimoje. Mokėsi pas seseris augustinietes ir 1796 ištekojo už jauno advokato Kristoforo Moros. Po kelerių metų vyras, susižavėjęs kita, paliko šeimą. Elizabeta, nepaisydama tokio smūgio, rūpestingai auklėjo abi savo dūras, liko ištikima santuokai. 1801 m. ji labai sunkiai susirgo. Priešingai, negu spėliojo gydytojai, pagijo. Ji tuo metu turėjo pirmąjį mistinį išgyvenimą, pramito iš rankų darbo, daug meldėsi, rūpinosi ligoniais ir vargšais. Jos namai buvo artimi visiems, kuriems trūko pagalbos ir paguodos. Ši moteris dažnai sakydavo, kad šeima yra erdvė, kur bręsta asmenybės. Tai tikėjimo, draugystės ir atsakomybės ugdymo vieta. Šeima - šventovė, kurioje gyvena Viešpats. Elizabeta padarė įžadus, paaukojo savo gyvenimą ir, jei Dievui patiktų, savo gyvybę už taiką, Bažnyčios šventumą ir savo vyro atsivertimą. 1807 įstojo į Trečiąjį pranciškonų ordiną. (Mirė 1825.02.05). Netrukus po jos mirties vyras atsivertė ir, įstojęs į pranciškonų konventualų vienuoliją, buvo išventintas kunigu. Mirė 1845 m. Paskelbusi palaimintąja Elizabetą Morą, Bažnyčia iškelia ją kaip pavyzdį visiems santuokoje gyvenantiems krikščionims.

Džoana Bereta Molija (Mollia) gimė 1922 m. Milane, katalikiškoje šeimoje, buvo auklėjama krikščioniškai. Dar gimnazistė, paskui studentė dalyvavo Katalikų veikloje. 1949

LIETUVOS LAUKŲ MADONA
Domicelė Tarabildienė - lino raizdyns 1942 metal

Pavijos un-te gavo gydytojos diplomą ir 1950 pradėjo dirbti nedideliame Mezero miestelyje. 1952 ištekojo už inžinieriaus Pietro Molija. Šeima buvo laiminga, augino tris vaikus. Motinos ir žmonos pareigos Džoanai davė daug džiaugsmo, bet 1961 laukdamasi ketvirtojo kūdikio, pasijuto blogai. Dėl vėžio reikėjo nutraukti nėštumą arba pašalinti piktybinį auglį. Motina puikiai suprato jai gresiantį pavojų, bet prašė išsaugoti kūdikio gyvybę. Pagimdžiusi sveiką mergytę, Džoana mirė 1962.04.28...

Paskelbusi Molija palaimintąja, Bažnyčia pagerbė šios moters didvyriškumą ir tvirtą tikėjimą. Šiose neeilinėse iškilnėse Vatikane dalyvavo Pietro Molija, palaimintosios vyras su vaikais. Visoje Bažnyčios istorijoje dar nepasitaikė taip, kad tėvas su vaikais dalyvautų žmonos ir motinos paskelbimo palaimintąja šventėje. Bažnyčia trokšta pagerbti visas drąsias ir mylinčias motinas, kurios viską aukojo šeimų tvirtumui ir vaikų gerovei. Motinystė gali būti

ir džiaugsmo versme, ir kančios, nusivylimo priežastimi. Kas ji bus - kančia ar džiaugsmas, priklauso nuo meilės. Jei šeimoje viešpatauja meilė, moteris sugeba, kaip liudija palaimintųjų pavyzdys, aukoti viską, net gyvybę...

„Bažnyčia dėkoja jums, didvyriškos moters, - kalbėjo Popiežius Jona Paulius II. - Bažnyčia, šiandien Jus išaukštindama, kartu pagerbia kiekvieną pasaulio žmoną ir motiną, kurios tyliai ir kantriai saugo namų židinį, aukojo savo jėgas, kad namuose viešpatautų meilė, kad naujoji karta augtų dora ir mylinti.“

Tikinčios motinos, mylinčios žmonos ir katalikės moters malda gali daryti ir daro stebuklus. Tik prisiminkim šv. Monikos pavyzdį, kai iš sūnaus palaidūno per keliolika metų ši pasišventusi motina iš Dievo išmaldė ne tik vyskupą, bet ir didį šventąjį.

Motinystė yra moters gyvenimo prasmė, jos uždavinys, jos džiaugsmas ir išganymas. Tik nuplovus nuo švento mergaitės ir

Lietuvos vyskupai, susirinkę Romoje, 1951 metais gegužės 13 dieną paaukojo Lietuvą ir viso pasaulio lietuvius Nekalčiausiai Marijos Širdžiai ir paskyrė gegužės 13 d. Nekalčiausios Marijos Širdies Lietuvių Tautos Karalienės Nuolatinę Šventę.

Gegužės 13 d. yra švenčiama kaip Viso Pasaulio Lietuvių Maldos ir Padėkos Diena už Lietuvos Laisvę.

Mes lietuviai turėtume ypatingai pagerbti Nekaltai Pradėtąjį Dievo Motiną, nes Lietuva yra vadinama Marijos žeme ir mūsų visa tauta 1951 metais yra pavesta Jos Nekalčiausios Širdies globai.

Nors Lietuva jau šešti metai nepriklausoma, bet nepaliaukim kelę savo mintis prie Visatos Karalienės Nekalčiausios Širdies ir visi vieningai prašykim, kad Ji užtartų mūsų tautą pas savo Sūnų ir suteiktų jai palaimą ir pasauliui taiką.

Lietuvos Vyskupai kviečia visas šeimas ir pavienius asmenis pasiaukoti Sv. Jėzaus ir Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, ir visu savo gyvenimu, darbais ir malda garbinti Jas, kad tuo atsilygintume už įžeidimus ir padėkotume už Dievo Teisingumą. Kartu kviečia visą kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį priimti Sv. Komuniją kaip atgailos Komuniją, ir sąžiningai atlikti visas savo gyvenimo pareigas.

Lietuvai atgavus laisvę, visi vieningai dirbkime, ir visa siela dėkokime Dievui už gražintą Nepriklausomybę, kartu visu savo širdies kilnumu ir uolumu vykdykime Dievo Motinos Fatimoje pasakytus prašymus.

Kiekvienas atšvėskime gegužės 13 dieną Nekalčiausios Marijos Širdies lietuvių tautos Karalienės šventę. Ši šventė tebūnie viso pasaulio lietuvių Maldos ir Padėkos Diena už Atgautą Lietuvos Laisvę.

ypač nuo motinos vardo, nuojos prigimties dešimtmečiais ir šimtmečiais užgulusias dulkes, aptaškytus purvus, įmanoma pakeisti kiekvienos šalies, tuo labiau Lietuvos ir viso pasaulio veidą. Per skaisčią mergaitę, per pareigingą, dorą ir ištikimą savo pareigai motiną turi atgimti tautos, žmonija. Tarkim kartu su poetu pagarbos, meilės, švelnumo ir padėkos kupinus žodžius:

*Miegok ramiai. Kas vakarą
meldžiuos,
Kad balsiai mano ašaros nekristų
Ir nepajustum širdyje sūnaus
kančios.
Kad laimingų Tave gerasis Kristus,
Tave iš apdulėjusio paveikslu
Ir mano kūdikystės...*

„Mano Motinai“ L. Andriekus
(Pagal VR, XXI a. 94.04.29)

Kun. K.J. Ambrasas

Lietuviškas pogrindžio leidinys - Nobelio taikos premijai

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ pristatytą Nobelio taikos premijai, - pranešė Eltai Lietuvos Jungtinių Tautų asociacijos vykdomojo komiteto atsakingasis sekretorius Albinas Vaičiūnas. Aukštam apdovanojimui šį išskirtinį lietuvių raštijos istorijoje leidinį pateikė Lietuvos Jungtinių Tautų asociacija ir Lietuvių katalikų Mokslo Akademijs. Gautas pranešimas, jog pristatymas priimtas.

„Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ nuo 1972 metų buvo rengiama ir leidžiama pogrindyje daugelio pasišventusių, bebaimių žmonių pastangomis. Pirmasis Kronikos redaktorius ir leidėjas buvo Sigitas Tamkevičius, o svarbiausia jo talkininkė - sesuo Elena Suliauskaitė. Kronikoje buvo skelbiama apie neteisėtus sovietinės okupacinės valdžios veiksmus Bažnyčios ir tikinčiųjų atžvilgiu.

Netrukus prasidėjo areštai. Buvo suimti ir nuteisti P. Plumpa, N. Sadūnaitė. J. Gražys ir kit. 1983 metais buvo suimtas ir Kronikos redaktorius S. Tamkevičius. Redagavimą tęsė kunigas Jonas Boruta. Per 18 metų sovietiniam saugumui taip ir nepavyko sustabdyti Kronikos leidimo bei platinimo.

Lietuvoje išleisti pirmieji Kronikos numeriai netrukus pasiekė ir lietuvių išveivius. Kunigo Kazimiero Kuzminko pastangomis Čikagoje buvo įkurta Kronikos leidimo sąjunga ir pradėta ją leisti atskiromis knygomis. Iš visų numerių - o jų buvo 81 - sudaryta 10 knygų. Kurį laiką kunigas Kazimieras Pugevičius ir Religinės šalpos organizacija taip pat leido atskirus, užsienį pasiekusius Kronikos sąsiuvinius, tačiau visą Kronikos leidimą ir platinimą laisvame pasaulyje organizavo

kunigas K. Kuzminkas. Jis rūpinosi ir Kronikos vertimais į kitas kalbas. Be dešimties Kronikos tomų lietuvių kalba, yra išleisti trys tomai ispanų ir du tomai anglų kalbomis bendru 75 tūkstančių egzempliorių tiražu. Kiti išversti tomai dar laukia savo leidėjų. Visi Kronikos tomai išleisti ir vokiečių kalba, vertiami į prancūzų kalbą.

Nobelio taikos premijai pristatyta „Lietuvos katalikų bažnyčios kronika“ jau yra gavusi Nobelio premijos laureato poeto Česlovo Milošo rekomendaciją. Reikalingos dvi rekomendacijos. Antrosios laukiama iš Tibeto dvasininko Dalai Lamos. Svarstymas premijų komitete numatytas spalio mėnesį. Iki to laiko, taip pažymėjo Albinas Vaičiūnas, Lietuvos Jungtinių Tautų asociacija stengsis Kroniką populiarinti visame pasaulyje. Jau parengtas iliustruotas bukletas anglų kalba. „E.L.“

Visuotinė Bažnyčios Misija

Vatikano II Susirinkimas priminė, kad Bažnyčios misijos universalumas, jos pastangos „visiems žmonėms skelbti Evangeliją“, remiasi Kristaus priesaku ir „giliausiais visuotinumų reikalavimais“. Kristus labai aiškiai apatstalamis nurodė jų uždutį: „Eikite į visą pasaulį ir skelbkite Evangeliją visai kūrinijai“, „padarykite mano mokiniais visų tautų žmones“. Iš Šv. Rašto žinome, kad mokiniai iki paskutinės Kristaus buvimo žemėje akimirks, dar tikėjosi, kad bus atkurta Izraelio karalystė. Žengimo į dangų akimirka, jie dar klausė Kristų: „Višpatie, gal tu šiuo metu atkursi Izraelio karalystę?“ (Apd 1,6). Atsakydamas, Kristus jiems parodė akiratį, kur kas platesnį, už žydų tautos ribas: „Kai ant jūsų nužengs Sventoji Dvasia, jūs gausite jos galybės ir tapsite mano liudytojais... lig pat žemės pakraščiu“.

Įdomu, kad Kristaus dangun žengimo akimirka aiškiai kalbama apie Sventąją Dvasią, kaip gimstančios Bažnyčios gaivintoją. Kristus nesudeda viso Bažnyčios likimo tik į apaštalų rankas, bet būsimą visuotinę evangelizacijos misiją susieja su Sventosios Dvasios veikimu. Šią momentą ypatingai paryškina kitas Vatikano II-ojo Susirinkimo dokumentas, dogminė konstitucija apie Bažnyčią, kurioje primygtinai sakoma, kad per savo siųstą Dvasią, Kristus padarė Bažnyčią visuotiniu išganymo sakramentu.

Bažnyčios pirmutinė pareiga yra skelbti Kristaus Gerąją Naujieną visam pasauliui ir visoms tautoms, - kalbėjo Jonas Paulius II. Evangelija peržengia visas kultūras, tautines ir etnines ribas, visus kviečia į visuotinę Dievo Karalystę. Čia pravartu prisiminti kitados vykusį judėjų ir samariečių ginčą dėl kulto vietos. Samariečiai garbino Dievą ant savo šventojo kalno, o žydai teigė, kad vienintelė tinkama kulto vieta yra Jeruzalės šventykla. Gi Kristus, tarytum įsiterpdamas į šį ginčą, sako, kad ne vieta lemia tikrą maldingumą: „tikėk manimi, ateis valanda, kada garbinsite Tėvą ne ant šio kalno ir ne Jeruzalėje... Ateis valanda, - jau dabar ji yra, - kai tikrieji garbintojai šlovins Tėvą dvasia ir tiesa“ (Jn 4,21-23).

Visuotinio išganymo skelbimo misiją, Kristus siųsta ir šventosios Dvasios nuolat gaivinama, Bažnyčia vykdo jau dvidešimt amžių. Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

auksinę karūną, kad šv. Tėvas ją pašventintų, ir tik tada buvo atliktas karūnavimas.

Praslinkus šimtmečiui po karūnavimo buvo vyskupų paskelbti jubiliejiniai metai. Nors vietinės spaudos (1886 m.) nebuvo, bet žinia pasiekė Petrapilį, Paryžių, Berlyną, kad girdi, Siluvon į karūnavimo sukaktį vyksta šv. Tėvas, trys kardinolai, vyskupų, daugybė kunigų. Tas Vakarų spaudoje sukėlė didelį nustebimą ir tuo išgarsino Siluvos vardą, nes buvo nemažai atvykusių maldininkų iš Vilniaus, Kauno, Varšuvos, Krokuvos ir kitų vietų. Tikrumoje teatvyko tik Zemaičių vyskupas M. Paliulionis, 40 kunigų ir vienuolių ir apie 40.000 maldininkų.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Kaip seniau tikintieji lankydavo Šiluvą

1567 metais Lietuvoje pradėjo plisti Luterio ir Kalvino mokslas, kurio įtaka pasiekė ir Šiluvą. Įsikūrus čia kalvinams, parapijos klebonas J. Kolubka perėjo jų pusėn. Kai dvarininkas M. Semiotas 1591 m. priešais katalikų bažnyčią pastatė kalvinams maldnamį, iš katalikų bažnyčios viskas buvo perkelta į kalvinų - indai, žvakidės, vargonai, varpas ir kt. Luteronizmo ir kalvinizmo įtaka buvo tokia stipri, kad visoje Zemaičių vyskupijoje buvo likę vos 7 katalikų kunigai. Kokios žiaurios buvo kovos tarp tikinčiųjų galima suprasti kad ir iš šio pavyzdžio - vienas vikaras, bėgdamas nuo ginkluoto pastoriaus, bandė pasislėpti bažnyčios koplyčioje; tačiau besivejantysis jį surado ir sunkiai bažnyčioje sužeidė; tas pats šūvis apardė ir ant sienos kabantį kryžį.

Tokia padėtis tęsėsi 80 metų, kol kalvinai valdė Šiluvą. Katalikai, nepasidavę kalvinizmui, neturėjo kas juos krikštytų, laidotų, išklaustų išpažinties ir t.t. 1612 metais *piemenims, bandą ganantiems, pasirodo Marija su Kūdikėliu ant rankų* šalia bažnyčios esančio akmens. Gandui pasklidus,

Sis paveikslas perspaudintas iš 1862 m. Vilniuje išleistos knygelės „Balsas Skurdas Sunų ir Dukterų Marijos Szydławos Bažničioje Stebuklais Garbingos“.

sekančią dieną toje vietoje susirinko daug žmonių, jų tarpe ir kalvinų dvasiškis, kuris pašepdamas žmones pradėjo varyti namo, girdi, pasirodė kokia baidyklė, o jūs sakote, kad tai stebuklas... Bet štai visų akyse ir vėl pasirodo Marija ant to paties akmens verkianti. Katalikai suklupo verkdami ant kelių. Labai nustebeję pastorius žiūrėjo ir galų gale įsidrąsinęs paklausė: „Pana, ko verki?“ Į tai Marija atsakė: „Tu čia ari ir sėji, kur mano Sūnaus garbė buvo...“ Susirinkusieji išgirdę Mariją kalbant dar daugiau susijaudino ir pradėjo balsu aimanuoti. Pastorius pasitraukė ir daugiau nebesirodė. Po to ir Marija nuo akmens pranyko. Garsas apie tai plito, kol pasiekė Varnius, kur gyveno kan. kun. Kazakevičius. Sis atvykęs į Šiluvą smulkiai viską ištyrė. Suradę 90 metų aklą senuką, atvedė prie akmens, ir iš jo prisiminimų sužinota, kad toje vietoje būta bažnyčios. Kai jis pripuolamai

atsistojo ant tos vietos, kur buvo užkasta geležinė skrynja su bažnytiniais dokumentais, ūmai praręgęjęs. Tuojau iškasė minėtą skrynją, rado sutrūnijusius dokumentus, sunkiai beišskaitomus. Paaškęjęs, kad raštai randasi Raseinių juridinėje įstaigoje, kan. Kazakevičius, viską suradęs, užvedė prieš kalvinus bylą, ir 1622 m. Lietuvos teismas priteisė grąžinti katalikams visas kalvinų užgrobtas nuosavybes ir bažnytinis daiktus. Buvo pradėta statyti bažnyčia, kurią baigus vysk. P. Parčauskas 1651 m. pašventino. Nuo tada ir prasidėjo vis didėjantis maldininkų laikymas.

1786 metais Marijos atvaizdas buvo įstatytas didžiajame altoriuje ir uždėta brangi aukso karūna. Ta proga Pius VI specialiu raštu paskyrė Marijos Gimimo šventę rugyjo 8 d., kuri Šiluvoje tęsėsi visą savaitę, ir suteikė specialius atlaidus. Karūnavimo išskilmėse dalyvavo trys vyskupai, desėtkai kunigų ir minios maldininkų. Karūnavimą atliko vyskupai turgaus aikštėje. Aplinkui buvo išpuošti visi namai, gatvių sankryžos ir t.t.

Prieš karūnavimą vysk. Steponas Giedraitis atsiuntė du dekanus ir keletą kitų asmenų ištirti stebuklus vietoje. Visa jau buvo surašyta knygoje. Tyrinėtojai sukviėtė stebuklus patyrusius asmenis ir po priesaika klausinėjo. Surašytus protokolus vyskupas patvirtintines persiuntė į Romą, ir Pius VI viską patikrinęs prisiuntė minėtą atlaidų suteikimo raštą. Po to vyskupas pasiuntė Romon

TEVIŠKĖS
AIDAI

Mūsų laikraščio Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė atostogauja, ją pavaduoja ALK Federacijos Pirmininkas Edvardas Šidlauskas

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 378 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

LAISVĖS IR DEMOKRATIJOS KAINA

Laisvę atgavom dėka palankių istorinių įvykių, prie kurių prisidėjo ir lietuvių tauta būdama anuo metu vieninga ir pasiryžus. Demokratija buvo atstatyta per laisvos valdžios rinkimus. Viskas įvyko palyginus sklandžiai ir be didesnių sunkumų. Visa bėda, kad pamiršom, jog tą laisvę ir demokratiją atgavus mums teks jas išlaikyti ir puoselėti. Kitaip nuvystos laisvės ir demokratijos žiedai.

Demokratija Lietuvoj yra fiktyvi, atseit netikra. Laisvi rinkimai yra tik jos dalis ir dar ne pati svarbiausia. Reikia, kad gyventojų išrinkta valdžia garantuotų žmonių saugumą laisvę, kol ji neina prieš daugumos rinkėjų interesus ir tarptautinius įstatymus, kad ji duotų progą turtingiems ir vargšams mokslintis ir progresuoti, kad ji nedarytų bereikalingų išlaidų laikydamas per gausų biurokratų būrį, kad priverstų tarnautojus

Rašo dr. Jonas Kunca

atlikti savo darbą be kyšių ėmimo ir piliečių trukdymo, kad prižiūrėtų teisės saugos nešališkumą sprendžiant ginčus ar nusikaltimus. Galų gale, gera demokratinė valdžia privalo prižiūrėti, kad visi gyventojai, turtingi ir skurdžiai, laikytųsi įstatymų.

Pažiūrėję į iki šiol buvusių ir esančių valdžių darbą, rasime, jog jos neišpildė nei išpildo minėtų reikalavimų. Taigi jos ir nebuvo ir nėra demokratinės nežiūrint jau minėtų laisvų rinkimų. Mūsų valdžios labai išlaidžios. Nesugeba jos įvesti tvarkos šalies administracijoje. To pasekmė: chaosas, kuris neleidžia ir neleis Lietuvai progresuoti, kol jis nebus pašalintas. Krašto gyventojai, berods, nebuvo supažindinti su demokratijos pagrindais. Kai kam, o gal net gerai žmonių daliai atrodo,

kad demokratija - tai elgtis kaip nori: apgautinėti kitus bendruomenės narius, imti kyšius, daryti nelegalias paslaugas, apiplėšinėti ar net žudyti, eikvoti išdo pinigų savo naudai: ekskursijom po užsienį, prabangių mašinų pirkimui, negražintinų paskolų gavimui ir t.t.

Jei norime gyventi demokratijoje ir naudotis teikiama progom, privalom visi, valdžia ir gyventojai, nelaužyti demokratijos pagrindų. Aišku, kad pirmoje vietoje yra valdžia, turinti parodyti gerą pavyzdį ir prižiūrėti, kad visi gyventojai laikytųsi nustatytų normų. Atsakomybė ir drausmė nėra labai mėgiamos mūsų Lietuvoj, ypač jos valdžios vyrų tarpe. Ko nemėgstam, mėginam nepildyti. Pretenduojam turėti tikrą demokratiją veltui, be pastangų. Tokio nerūpestingo elgesio išdavos visiem žinomos: gyvenimas Lietuvoj

labai sunkus (neskaitant milijonierių spekuliantų ar apgavikų). Mūsų šalis yra 121 vietoj sąrašė valstybių pagl riziką investuoti jose. Vengrija yra 46-toj, Slovėnija 53-čioj, Lenkija 73-čioj, Rumunija 77-toj. Likome todegos gale... Ten ir liksim, kol nesimesim į tikrą demokratiją su sąžininga ir sumania valdžia.

Atgautos laisvės neišsaugosim raminauonim kalbom. Pirmiausia privalom atstatyti tikrą demokratiją. Tada galėsime greičiau suorganizuoti priimtina gynybą. Kol netvarka yra krašte, taigi ir pačioj kariuomenėj, kol nėra lėšų reikiamiems apsigynimo ginklam, tol Lietuva rasis gana dideliu naujos invazijos pavojui.

Logiška mintis ieškoti paramos Vakaruose. Kur kitur? Tik tie Vakarai mus gerai pažįsta. Kartais lyg ir paramina viltimis leisti Lietuvai įstoti į Europos valstybių tarpą. Bet garantuoti mūsų šalies neliečiamumą jie kol kas negalvoja, ypač kai mato mūsų nemokėjimą ir neryžtą tvarkyti savo šalį.

Amerikiečiai vis daugiau linksta į atsiribojimą nuo kišimosi į kitų kraštų konfliktus. Jie turi daug vidaus problemų, prie kurių prisidėjo klausimas, ką daryti su taip vadinama milicija, dešinia ginkluota organizacija su savo filijalais pusėj S. Amerikos teritorijos. Valdžios intervencija sutiktų ginkluotą pasipriešinimą. Nedarant nieko, galėtų pasikartoti Oklahama kitam mieste, gal net Niujorke. Tikėtis, kad svetimi mus apsaugos nuo užsienio pavojų yra patogu, bet nevisai logiška. Ir dėl laisvės išsaugojimo teks pasiaukoti mums patiems, ir tik tada galėsime tikėtis kad demokratiniai Vakarai mus užtars aiškiu pareiškimu Maskvai, kad ji nemėgintų paliesti Baltijos valstybių.

Litas ir pezas ant silpnų kojų

Meksikos piniginis vienetas pezas panašus į dabartinį Lietuvos litą. Kas atsitiko pezuil, gali atsitikti ir litui. Taip manyti verėta neapdairi ekonominė politika

Lietuvos litas panašus į Meksikos pezą. Kas atsitiko Meksikoje, gali labai lengvai atsitikti ir Lietuvoje, tik su žymiai skaudesnėmis pasekmėmis.

Valdančioji Meksikos partija valdo kraštą iš viršaus. Keliolika seimų- nomenklatūrininkų elitas daro visus pagrindinius sprendimus, o krašto turtą kontroliuoja jų draugai.

Įsismagine ir įsitikine, jog Meksika žengia į aukštą vakarietišku kraštų ekonominį lygį, Meksikos politikai leido gyventi kraštui iš importo ir nesubalansuoto biudžeto. Tai labai primena Lietuvos atvejį.

Meksikos pinigas buvo laikomas pastoviu. Tauta patikėjo valdžios žodžiams, kad pezas yra vertas tiek, koku santykiu jis rinkoje buvo keičiamas į dolerį. Panašiai kaip ir lito vertė - keturi litai - vienas doleris, taip ir pezo kaina buvo tik paviršutinis drabužis. Jis bus permatomas ekspertams, bet valdžia ilgą laiką sugebėjo įtikinti tutiečius, kad toks kursas yra realus. apsuksiem užsieniečiam skolas garantuoja atmokėti ne pezais, o JAV doleriais. Patiems meksikiečiams valdžia gražina skolas pezais...

Užsienio spekuliantai pamatę, jog visiems jau darosi aišku, kad pezo vertė yra dirbtinai išpūsta, šią valiutą pradėjo parduoti ir pirkti dolerius. Kilo panika. Pagaliau skolos užsieniečiams ir turtingiesiems krašto gyventojams, turintiems sąskaitas užsienyje, garantuotas doleriais, pasirodė įtartinos, nes valdžia neturėjo užtenkamai dolerių joms gražinti.

Panika. Kas bus, jei užsienio ir Meksikos milijardieriai praras savo investicijas? Taip negali būti. Jie nėra paprasti kaimiečiai, pensininkai ar darbininkai. Jie yra tas elitas, kuris nepakenčia nuostolių!

Gelbėjimo žingsniai

Rezultatas dar nėra aiškus, bet pirmieji turtuolių gelbėjimo

S. Povilas Zumbakis

žingsniai jau padaryti: prezidentas B.Clinton'as, įtakojamas turtingųjų draugų, be JAV kongreso ar žmonių sutikimo, sudarė 50 bilijonų dolerių fondą gelbėti turtingiesiems. Aiškino, esą tai daroma galbėti JAV darbininkams!

Meksikos žmonės pradeda suprasti, ką tokia amerikiečių malonė reiškia: tie bilijonai nėra skirti padėti eiliniams krašto gyventojams. Jie yra skirti užsieniečių ir turtingųjų meksikiečių skoloms gražinti. turtuoliams, kurie investavo savo pinigus Amerikoje ir salose, kurie nemoka mokesčių ir kurių patriotiškumas yra jų pačių puikus gyvenimas.

Kaip Meksikos darbininkai turės gražinti tą 50 bilijonų dolerių paskolą? Iš neturtingųjų kišenių, eikvojant savo krašto turtą (jau užstatė alyvos šaltinius Amerikos valdžiai!) ir „pasiaukojant“ vietiniams gyventojams. Reikės susiveržti diržus...

Lietuvos skolos

O kaip savo skolas atmokės Lietuva? Kas jas gražins? Ar tie partiečiai iš savo banko sąskaitų Londone, Ciuriche, Niujorke ar kokiame nors saloje? Ar tie, kurie atostogauja geriausiuose pasaulio kurortuose ir per dieną moka daugiau už viešbutį, negu per metus uždirba trys lietuvių šeimos?

Nel Jie nejudins savo banko sąskaitų! Mokės tauta. Mokės žmonės, vargstantys šiandien. Jiems bus pasakyta - pasakys ne tik darbiečiai, bet ir užsienio bankų atstovai bei svetimų valdžių biurokratai - atėjo laikas susivaldyti. Reikia atsakyti gero gyvenimo, susiveržti diržus!

Lietuva betgi nėra Meksika. Pastaroji yra turtingas kraštas: turi aukso, sidabro, alyvos ir kitų gamtos turtų, kuriais galima atmokėti kad ir milžiniškas skolas.

O iš ko Lietuva atmokės tas milžiniškas skolas? Kiek naujų

gamyklų, kiek pramonės, kiek naujų darbų sukūrė tie skolinti pinigai? Kur buvo investuota tiek milijonų dolerių? Tie doleriai jau baigėsi. Ateina laikas gražinti skolas. Iki šiol, išskyrus vieną mažą atmokėjimą, valdžia net nesistengia jų gražinti. O laikas bėga, palūkanos auga.

Tie pinigai buvo išmėtyti rinkėjų nuraminimui ir „buvusiųjų“ praturtinimui. Didelė dalis skolintų pinigų virto importo prekybininkų pelnu, iš kurių valstybės išdas mokesčių gavo mažai. Tas importas apsunksino ir taip ubagiškai besiverčiančią pramonę - gamyklas. buvo sudaryta dirbtinė ekonomika, kurioje importuotas maistas ūkio krašte yra pigesnis už namie gamintą! Tai ekonominis absurdas, už kurį mokėti turės šiandien labiausiai vargstantys!

Grėsminga našta

Meksikoje gresia ekonominė depresija, o gal net revoliucija. O kas bus Lietuvoje? Ar nėra pavojaus, kad didieji Vakarų kraštai, turintys pasaulinius bankus ir kitas tarptautines agentūras, kurios skolina ar garantuoja skolas Lietuvai, jų sąskaita darys politinius sprendimus ateityje? Ar jiems neatrodys geriau, kad didieji kaimynai, kuriems pagloboti Lietuvą ir „garantuoti“ už ją skolas būtų realiausias būdas atgauti skolas? Ar Lietuvos suverenitetas nėra pavojuje?

Dabartinė valdžia Lietuvos suverenitetu ir teisine demokratija nesirūpina. Prezidentas jau susitvarkė su Aukščiausiuoju teismu, generaliniu prokuroru ir pradeda įvesti savo tvarką visuose krašto teismuose. Kas dėl to protestuoja? Ar Lietuvos konstitucija yra tik popierius? Ar kam nors rūpi, kad vyriausias

Aukščiausiojo teismo teisėjas neturi laiko pilnam darbui teisme (turi dar kitą darbą)?

Amerikos doleris praranda apie 2.5% vertės per metus dėl infliacijos. Lietuvoje infliacija yra dešimtdvidešimt kartų didesnė. Koks turėtų būti tikrasis lito-dolerio kursas už poros metų tokio milžiniško skirtumo? Kodėl nepaleisti lito į laisvą rinką?

Manychiau, atsakymas yra aiškus. Nesvarbu, kaip ir ką darbiečiai aiškina, kad litas yra padengtas. Faktai rodo ką kitą: litas yra padengtas sumomis, maždaug lygiomis įsiskolinimui. Jeigu Lietuva atmokėtų skolas svetimtaučiams, kiek iš jų beliktų padengti litui?

Kai okupantai užėmė Lietuvą, privertė lietuvius keisti vertingus (auksu dengtus) litus į niekam vertus rublius ir markes. Antrą kartą kraštą „išgelbėjo“ Stalinas, priversdamas viską, kas liko po nacių okupacijos, keisti į dar mažiau vertingus rublius. Šiandien, darbiečiams skraidant po pasaulio kurortus „valdžios reikalais“, kai buvę KGB'istai kartu su mafija krauna milijonus, krašto išdas yra tuščias, žmonės vargsta, o ant jų bei jų vaikų pečių auga skolų našta.

„T.Z.“

„Tėviškes Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesį, įrašykime „Tėviškes Aidas“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

VALDŽIA IESKOJO PINIGŲ

Violeta Gaižauskaitė

„Nėra šiandien mūsų valstybėje didesnių problemų kaip mokesčių nemokėjimas ir piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi“, - sakė Prezidentas Algridas Brazauskas, pradėdamas Vyriausybėje savo iniciatyva surengtą pasitarimą. Beveik tris valandas už uždarytų durų su Prezidentu tarėsi Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius ir Vyriausybės nariai, Valstybės kontrolės ir Valstybės saugumo departamentų, Generalinės prokuratūros, Vidaus reikalų ministerijos pasienio policijos, Muitinės departamento, ekonominės policijos padalinių, valstybinės mokesčių inspekcijos vadovai.

Trūksta 110 milijonų litų

Kaip pranešė Vyriausybės informacijos centras, pasitarime Prezidentas kalbėjo, jog pirmąjį šių metų ketvirtį negauta 110 milijonų litų planuotų biudžeto pajamų. 400 tūkstančių žmonių gauna atlyginimus iš biudžeto. „O kur dar pensininkai?“ - klausė A. Brazauskas, pabrėžęs, kad šalyje didėja socialinis nepasitenkinimas ir už tai atsakingi aplaidūs valdininkai.

Prezidentas A. Brazauskas „Lietuvos rytui“ sakė: „Pasitariame labai rimtai išnagrinėjome priežastis, dėl kurių taip blogai vykdomas biudžetas ir klesti ekonominis nusikalstamumas. Padarėme išvadą, kad reikia imtis neeilinių priemonių situacijai pagerinti“.

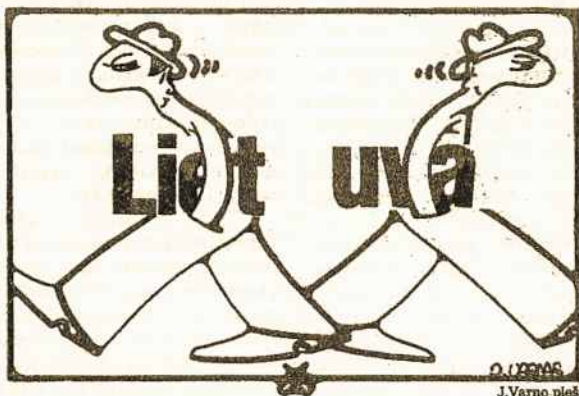
Pasak Prezidento, Vyriausybė turi priimti daug sprendimų, kurie koreguotų mokesčių sistemą, pasienio ir muitinės tarnybų veiklą ir jų techninį aprūpinimą. Aptarta, kokius naujus įstatymus ir jų pakeitimus, susijusius su biudžeto vykdymu ir mokesčių administravimu, turėtų priimti Seimas. A. Brazauskas nuomone, dabar ypač prasta ekonominės policijos ir Valstybinės mokesčių inspekcijos veikla. Institucijų, atsakingų už mokesčių administravimą, ataskaitos, pasak Prezidento, yra paviršutiniškos, primena atsisveikinimą.

Zmones kels kompiuteriai?

„Nusikaltimų židiniu“ Prezidentas pavadino Klaipėdos jūrų uostą ir Tarptautinę jūrų perkėlą, sakė turįs priekaištų ir geležinkelininkams. Beje, premjeras A. Šleževičius pasitarime sakė, jog Vokietijos ir Lietuvos muitinių duomenys apie prekių vežimą jūrų keltu skiriasi net 10 kartų.

„Žmogus yra žmogus, todėl visur, kur galima, žmones turėtų keisti technika“, - sakė „Lietuvos rytui“ A. Brazauskas.

Nesitaikyti su pareigūnų piktnaudžiavimu pasitarime žadėjo Muitinės departamento direktorius Vitalijus Geržonas. Tačiau jis sakė, jog muitinės postus reikia geriau įrengti, teigė, kad baigiamas jų kompiuterizavimo projektas. Muitinės departamentas siūlo mažinti muitinės postų skaičių nuo 14 dabar veikiančių iki penkių ar

šešių, sugriežtinti licencijų išdavimo alkoholio, tabako, maisto prekių vežėjams tvarka.

Siūlomi griežti kovos būdai

Vidaus reikalų ministras R. Vaitekūnas, vadovaujantis Prezidento dekretu įsteigta tarpžinybinei kovos su ekonominiais nusikaltimais tarybai, „Lietuvos rytui“ sakė, jog siekiama iš anksto užkirsti nusikalstamumui kelią, o ne tik analizuoti vykstančius procesus.

Ekonominiai nusikaltimai, ministro nuomone, - dar pavojingesni negu reketavimas, nes griaua ekonominius valstybės pamatus. Todėl, pasak jo, pasitarime buvo siūloma imtis net drastiškų priemonių - nutraukti įstatymų nepaisančių ūkio struktūrų veiklą, konfiskuoti neteisėtai įgytą turtą ir panašiai. „Vien pasieniečiai ir muitininkai negali pagerinti situacijos, - sakė R. Vaitekūnas. - Valstybės sienai apsaugoti trūksta techninės įrangos, dar ne visi pareigūnai yra idealiai parinkti.“ Tačiau, anot jo, rezultatai yra: geriau kovojama su automobilių vagystėmis, nes statistikos duomenys rodo, kad vagys vis dažniau nerizikuoja vežti vogtų automobilių per sieną.

Apgavikai apeina įstatymus

„Lietuvos rytui“ finansų ministras Reinoldijus Šarkinas sakė, jog valstybė neturi iš ko dengti biudžeto deficito, šiemet skirta tik 17 milijonų litų pernai išleistiems vertybiniais popieriais padengti. Anot jo, Seime užsigulėjo mažų įmonių įstatymo projektas, teisinių aktų pataisos, kurios sugriežtintų atsakomybę už nelegalių banderolių gamybą ir platinimą. Ministras

teigė, jog didžiausių nuostolių valstybė patiria dėl alkoholio, tabako ir naftos gamyba ir prekyba užsiimančių verslininkų nelegalios veiklos. „Tauta išradinga, greit suranda, kaip apeiti įstatymus“, - sakė ministras.

Premjeras A. Šleževičius pasitarime, be kita ko, kalbėjo, kad kiekviename miestelyje žmonės žino, kas ir kurs prekiauja alkoholiu, tačiau to kažkodėl „nepastebi“ policija ar kitos už tai atsakingos tarnybos. Jis kritikavo ir Ekonomikos ministeriją, iki šiol neįvykdžiusią įpareigojimo inventorizuoti bendrų įmonių sąrašo, nes kartais „už užsienio firmų iškabos slepiasi visai kiti asmenys.“

Prezidentas lauks mėnesį

Finansų ministerijos sekretorius Petras Navikas atkreipė dėmesį, kad didelės įmonės vengia mokėti 1994 metų mokesčius, nes tikisi, kad jų skolos bus nurašytos. Anot jo, ne visada pagrįstas pridėtinės vertės mokesčio grąžinimas. Pavyzdžiui, Panevėžio „Ekranui“, kuris skolingas valstybei 60 milijonų litų, grąžinta 5 milijonai litų pridėtinės vertės mokesčio.

Daug mokesčių nuslepia ir degtinę eksportuojančios įmonės. P. Navikas nurodė, kad Kauno „Stumbras“, septynis kartus pranešęs apie degtinės eksportą, penkiais atvejais negalėjo pateikti įrodymų, kad produkcija išvežta iš Lietuvos.

Finansų ministerijai pasiūlyta per savaitę apibendrinti pasitarimą ir pateikti siūlymus situacijai pagerinti.

„Pasiūliau susirinkti po mėnesio. Jei nebus rezultatų, norų ir pastangų, reikės daryti išvadą,“ - „Lietuvos rytui“ sakė Prezidentas A. Brazauskas. „L.R.“

Kaip seniau tikintieji lankydavo Šiluvą

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Vyskupą iš Radviliškio geležinkelio stoties savo karietoje parvežė į Tytuvėnų kleboniją grafas Romeris. Vyskupas daugelyje vietų buvo sulaukiamas, kol žmonių minios padarydavo pravažiavimui kelią. Prie kelio suklaupę giedojo giesmes iš didelio susijaudinimo ašarodami. Vyskupas visus laimino.

Atvykęs Šiluvon, vyskupas atlaikė iškilmų išvakarėse su pamokslu mišparus ir žadėjo per devynias dienas teikti sutvirtinimo sakramentą. Bet caro policija,

pamačiusi tokį žmonių suvažiavimą, po poros dienų paprašė jį grįžti į Kauną. Rugsėjo devintą dieną po iškilmingos procesijos buvo uždėta ant Marijos statulos koplyčioje parapijiečių lėšomis Vilniaus auksakalio padaryta karūna. Statula buvo pagaminta iš marmuro Anglijoje.

Būta staigių išgijimų, kurie buvo surašomi knygoje ir pasiunčiami vyskupijon. Juos liudija ir daugybė paliktų iš sidabro bei aukso pagmintų padėkos ženklų, kurie buvo segami prie statulos koplyčioje ar prie paveiklo bažnyčios altoriuje.

TRUMPAI

„Zydrėji šalmi“ sugrįžo atostogų - Karmėlavos aerouoste nusileido Lietuvos karinių oro pajėgų lėktuvas AN-24 B, Velykų atostogų namo parskraidinės antrojo lietuvių būrio Kroatijoje karius. Du mėnesius taikos palaikymo misiją vykdę Lietuvos kareiviai atgal į karo apimtą šalį grįš gegužės pradžioje ir taruosa ten iki rugpjūčio mėnesio.

Siauliečiai surado partnerį Izraelyje. Valstybinė akcinė įmonė „Siauliu pienas“ surado partnerį Izraelyje, tačiau produkcijos eksportą stabdo labai dideli muitai.

Įmonė dabar gamina apie 130 pavadinimų produktų ir parduoda juos ne tik visuose Lietuvos rajonuose, bet ir eksportuoja į Rusiją, Baltarusiją, Ukrainą.

Pernai įmonė pagamino 16 tūkst. tonų nenugriebto pieno produktų ir jų paklausa kasdien auga.

Nuo balandžio 1-osios valstybė nebereguliuoja maisto produktų prekybos antkainio, tačiau „Siauliu pienas“ savo produkcijos kainų nekėlė.

Direktorius S. Ambrasas sakė, kad po metų bus baigti statyti nauji cechai, įmonė pradės dirbti visu pajėgumu ir gaminti europinio lygio produkciją.

L. Meri: Rusija privalo atsiprašyti už praicitį. „Gegužės 9-oji nėra ta data, kai Estijai baigėsi Antrasis pasaulinis karas. Estijai ir jos žmonėms Antrasis pasaulinis karas baigėsi 1994 metų rugpjūčio 31 dieną, kai iš šalies teritorijos išėjo paskutinės užsienio kariuomenės dalys,“ - taip kalbama Estijos prezidento Lennarto Meri'o laiške Rusijos prezidentui Borisui Jelcinui, kurį jis perdavė Rusijos ambasadoriui Estijoje Aleksandrui Trofimovui.

„Estija tikėjosi, kad Rusija jai priimtina forma, bet aiškiai pasmerkė Sovietų Sąjungos agresyvią stalininę užsienio politiką, kurios pirmosiomis aukomis tapo Lenkija, Estija, Latvija, Lietuva ir Suomija. Rusijos Federacijos prezidentas per savo vizitus į Varšuvą, Bratislavą, Prahą ir Budapeštą pasmerkė šią politiką, tačiau tai nebuvo padaryta Estijos ir kitų Baltijos šalių atžvilgiu,“ - rašoma laiške.

„Estija yra už normalius ir vaisingus santykius su Rusija. Pasitikėjimu ir draugyste grindžiamas bendradarbiavimas įmanomas tik tada, kai bus padarytas galas neteislingumui praicityje,“ - rašoma Estijos prezidento laiške.

Mažėja aukos labdarai - Nuo praėjusių metų lapkričio mėnesio, kai prasidėjo pirmoji labai sėkminga nacionalinė loterija, Didžiojoje Britanijoje gerokai sumažėjo labdarai skiriamų aukų sumos.

Didžiosios Britanijos savanoriškų organizacijų taryba pranešė, kad aukotojų skaičius gerokai sumažėjo. Nuo loterijos pradžios asmeninių aukų sumažėjo 71 mln. svarų sterlingų (114 mln. dolerių). Jei tokia tendencija bus pastebima likusią metų dalį, labdaros organizacijos neteks 212 mln. svarų sterlingų (340,4 mln. dolerių).

„Vaiko Tėviškės Namų“ naujienos

Nepaisant daugybės kliūčių, gyvenimas „Vaiko Tėviškės Namuose“ prie Marijampolės nesulaikomai sklaidžiasi. Daugeliui tai atrodo beveik stebuklas, turint prieš akis didžiulę infliaciją, kainų kilimą, nenugalimą biurokratiją, valdžios institucijų prasiskolinimą ir nepajėgumą spręsti problemas. Didžiausia kliūtis ir toliau lieka nesutramdomas alkoholizmas, nesąžiningumas ir nenoras dirbti. Tai siaubingai sovietinės okupacijos vaisiai, su kuriais kovoti gal būtų teks ilgus dešimtmečius.

„Vaiko Tėviškės Namų“ iniciatorių grupė džiaugiasi, kad su dosnių geradarių pagalba jai pasisekė, nors ir nevisiškai, įvykdyti praėjusių metų planą. Aštuoni šeimyniniai namai našlaičiams Socialiniame centre prie Marijampolės jau yra pastatyti. Keturiuose iš jų jau gyvena našlaičių šeimynos iš viso apie 40 vaikų nuo vienerių iki dvylikos metų amžiaus. Jūs globoja rūpestingai parinktos, nuo įsipareigojimų savo šeimose laisvos, pasiaukojusios moterys, kurias vaikai greitai pradeda vadinti mamomis. Jų pagalbininkes vadina tetomis.

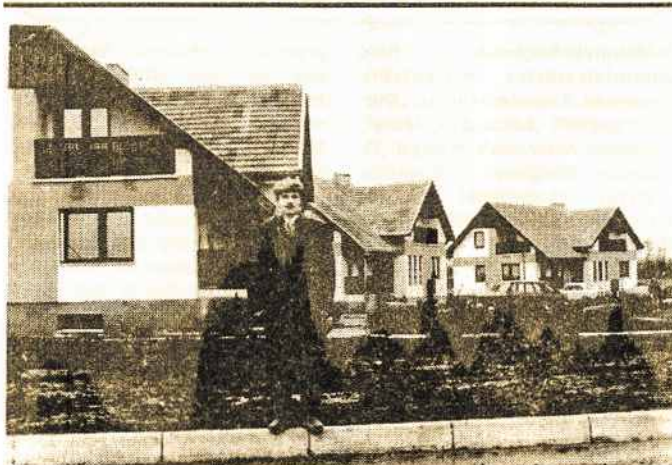
Tėviškas auklėjimo funkcijas čia pirmiausia atlieka šio vaikų kaimo direktorius. Šias pareigas sutiko eiti jaunas pedagogas vilkaviškietis mokytojas Arūnas Urbaitis. Vėliau jam į pagalbą ateis kiti mokytojai, psichologai, kunigai, gydytojai. Tikimasi, kad kvalifikuotai bendraudami su vaikais, jie įstengs atlikti tą pedagoginio ugdymo uždavinį, kuris natūralioje šeimoje tenka tėvui.

Dėl lėšų stokos kitų keturių šeimyninių namų vidaus įrengimai dar nėra galutinai užbaigti. Jiems užbaigti dar reiktų apie 30.000 USA dolerių. Be to, jiems reikės baldų. Vieno namo apstatymas atsieina apie 6000 USA dolerių. Namų apstatymui finansinę paramą esame gavę iš Brescia vyskupijos Carito (Šiaurės Italijoje). VTN gyventojai būtų labai dėkingi, jeigu ir tarp lietuvių atsirastų geradarių, kurie galėtų prisidėti prie šių namų įrengimo.

Sunkus uždavinys yra motinų-auklėtojų parinkimas. Čia „Vaiko Tėviškės Namams“ į pagalbą atėjo Marijampolės aukštesnioji pedagoginė mokykla. Svetimo ministerijai pritarant, pernai ir šiemet šioje mokykloje buvo surengti specialūs kursai. Gaila, kad tarp kursų lankiusių apie 30 moterų nedaug atsirado tinkamų VTN auklėtojų darbui. Nėra abejonės, kad Lietuvoje tokių moterų yra pakankamai, bet jas atrasti yra sudėtingas užmojis. Mokyklos vadovybė yra nutarusi ateinančių mokslo metų programoje įvesti nuolatinį VTN pedagogikos kursą.

VTN iniciatorių grupė yra nutarusi šiek tiek pakeisti pirmąjį Socialinio centro projektą: vietoj trijų šeimyninių namų našlaičiams, pastatyti vieną didesnę namą pensininkams-seneliams, kuriame galėtų gyventi 15-20 žmonių. Taip galėtų būti integruojama vaikų ir senelių globa. Prie senelių namų turėtų būti pristatyta atitinkama koplyčia, kurioje galėtų sutilpti gal būtų visi Centro gyventojai.

Tokiu būdu Marijampolės Socialinis centras apimtų: 12

„Vaiko Tėviškės Namų“ Marijampolės sk. direktorius A. Urbaitis.

šeimyninių namų našlaičiams, 1 namus seneliams, vaikų darželę, susirinkimų salę, administracinį pastatą, 2 svečių ir tetų namus, kelis garažus, 2 ūkinius pastatus. Numatoma, kad Centras turės apie 50 ha žemės, kuri tarnaus jo gyventojų išlaikymui ir vaikų auklėjimui darbu.

Pagal jau priimtus įstatymus visus našlaičius turėtų išlaikyti valstybė. Deja, dabar visos valstybinės institucijos nuo vyriausybės ir savivaldybių yra taip prasiskolinusios, kad tikrai dalinai įstengia šių įstatymų laikytis.

Visus, kas gali, kviečiame prisidėti prie šio projekto realizavimo. Žinome, kad vien lietuvių jėgomis būtų sunku tokį projektą realizuoti. Dėl to esame užmezgę ryšius su Italijos verslininkais. Vienas iš jų - Magazzini Nico Venecijos regijone jau yra pažadėjęs labai rimtą pagalbą.

„Vilbuto“ bendrovė į darbą priima daugiau statybininkų

Aldona Aleksėjūnienė

Arūnas Karaliūnas

Praėjusiais metais Šilutės mieste ir rajone statybos išleista 26 mln. litų. Beveik pusė šios sumos įvairiems darbams skyrė miesto savivaldybė. Už bankuose gautus kreditus atlikta darbų beveik už 7 mln. litų. Praėjusiais metais baigta statyti autobusų stotis (2 mln. litų) ir Pagėgių ligoninė (790 tūkst. litų). Atiduotų naudoti gyvenamųjų namų bendras plotas - 3330 kvadratinė metrų, nebaigtų statyti - daugiau kaip 14 tūkst.

Iš viso rajone yra 15 statybos bendrovių, tarp kurių reikėtų išskirti akcinę bendrovę „Vilbutas“, kuri praėjusiais metais atliko daugiausia statybos darbų. Bendrovė pastatė miesto autobusų stotį, degalinę, dabar stato bažnyčią. Dėl šio objekto statybos konkurse dalyvavo net 7 statybos organizacijos.

Paklaustas, kaip pavyko pasiekti tokių gerų rezultatų, bendrovės generalinis direktorius Juozas Žiemys atsakė, jog dabar Šilutėje nėra didelės konkurencijos tarp statybos bendrovių. Savo bendrovės sėkmę jis aiškina tuo, jog turi aukštos kvalifikacijos specialistų.

Pasak J.Žiemio, bendrovės darbų

Kiekvieno geradarijo vardą esame pasirengę įamžinti šiame Socialiniame centre. Vieno šeimyninio namo kaina šiuo metu yra 50.000 USA dolerių. Paaudami tokią sumą „Vaiko Tėviškės Namams“, Jūs būtumėte tokio namo garbės šeimnininkas. Nuoširdžiai kviečiame pasekti Kanados Lietuvių Katalikių Moterų pavyzdžiu. Jų surinktomis lėšomis Lietuvos našlaičiams jau yra pastatyti du namai. Vieno namo garbės šeimnininkas yra žinomas žurnalistas Algirdas Gustaitis iš Los Angeles. Kitus tris namus yra finansavęs anonimas geradarys, kuris nenori, kad jo vardas būtų skelbiamas. Pranas Bernotas iš Montrealio yra jau paaudkęs 43.500 Kanados dolerių. Kitas Kanados lietuvis Albinas Kantvydas VTN parėmė 20.000 Kan. dolerių. Sydney lietuvių „Caritas“, Australijoje, paaudėjo apie 20.000 dolerių.

Socialinis centras VTN Marijampolėje yra kuriamas, statybiniai planai yra vykdomi daugelio kitų aukotojų lėšomis. Štai pagrindiniai aukotojai, paaudę po 10.000 ar kiek mažiau dolerių: Sinkiai, Krasauskai, Vizgirdai, Valauskai, Macijauskai, Masioniai, Samatauskai, Masaitis, Lietuvos Duktėrys Chicagoje ir Los Angeles, Lanai, Valiuškiai, kun. Skilandžiūnas, kun. Juraitis, „Nepriklausomos Lietuvos Fondas“ (Canberra, Australija), Daumanto Saulių kuopa (Kalifornija). Neįmanoma čia išvardyti visų smulkesnių aukotojų, kurie VTN parėmė siuntiniais ar mažesėmis pinigėmis aukomis. Jų visų vardai bus įamžinti atitinkamose garbės lentose ar knygose ir kasdienėje našlaičių maldoje.

Iš aštuonių jau pastatytų šeimyninių namų trys dar neturi savo garbės šeimnininkų. Yra galimybė juos „įsigyti“, paaudę Vaiko Tėviškės Namams 50.000 USA dolerių. Jūsų auka palengvintų galutinai atbaigti VTN projektą.

Kviečiame artimiausiu laiku aplankyti Marijampolės VTN gyventojus, kurių skaičius šiemet jau tikriausiai pasiekė šimtą.

Mons. V. Kazlauskas
VTN vardu

Aukas galima siųsti tiesiog į VTN valutinę sąskaitą: for credit to State Commercial Bank of Lithuania: Fax 22/225726; Telex 261246. Opera su: S.W.I.F.T. Baru LT 2X; for further credit to Kaunas Branch, „Vaiko Tėviškės Namai“ account No. 06400029 / 700070432.

Veteranai nerimsta

Jonas Gamulis

V Australijos veteranų sporto žaidynės įvyks spalio 5-20 dienomis Melburne. Tai bus grandiozinis renginys. Į veteranų žaidynių programą įtrauktos 5 sporto šakos, laukiama atvykstant iš viso pasaulio apie 10.000 veteranų.

Iš Lietuvos kviečiami krepšininkai (vyrų ir moterų komandos), lengvaatliečiai, futbolininkai (vyrų ir moterų komandos) ledo ritulininkai, tenisininkai ir stalo tenisininkai, pramoginių šokių veteranai. Vienas iš pirmųjų, norinčių vykti į Melburną - Jonas Pipynė, bet ne kaip bėgikas, o kaip stendinio šaudymo mėgėjas. Jonas dalyvavo Melburno olimpiadoje ir dabar vėl nori pamatyti šį miestą.

Į Australiją planuoja važiuoti ir „Lituanikos“ futbolo veteranų komanda. „Olimpinis Sportas“ Nr.12

Labdaros siuntiniai į Lietuvą

Melb. Lietuvių Katalikių Moterų D-ija organizuoja siuntinių persiuntimą į Lietuvą. Kviečiame tautiečius šia proga pasinaudoti.

Norintieji siųsti, prašomi kreiptis į Draugijos valdybos narys sekmadieniais Lietuvių Klubu Jubiliejinėje Salėje tarp 12- 2 val. Dėžės persiuntimo ir pristatymo į namus kaina \$45. Siuntinio svoris neturi viršyti 30 kg. Dėžės dydis 64 x 35 x 35 cm.

Dėsimė visas pastangas, kad siuntiniai saugiai pasiektų adresatus, bet atsakomybės neprisimame.

Talpintrvas išplauks birželio 17 d. ir pasieks Vilnių rugpjūčio mėn.
LKM Draugijos valdyba

„L.R.“

Adelaidė

Mirė A.†A. Juozas Ramanauskas balandžio 3 d. Adelaidės Royal ligoninėje, sulaukęs 80-ties metų amžiaus. Gimė Anglijoje, vėliau su tėvais sugrįžo į Lietuvą. Karo laike pasitraukė Vokietijon ir vedė. Į Australiją atvyko 1949 m., apsigyveno Adelaidėje, dirbo traukinių mašinistu iki pensijos amžiaus.

A.†A. Juozas buvo muzikas. Buvo nuosirdus Liet. Parapijos narys: 7 metus buvo Parapijos Taryboje, giedodavo šv. Kazimiero bažnytiniam chore, reikalui esant pavaduodavo vargonininką, tvarkė choro gaidas, dainavo ir Lituanian chore, vargonais pritardavo „Nemuno dukroms“ giedant. Buvo mielu pagelbininku Liet. Kat. Moterų Draugijai.

Kelis metus sirgo vėžiu. Ligoje jį prižiūrėjo nuomininkė Olga Ans. Ji rūpinosi ir laidotuviems.

Balandžio 6 d. šv. Kazimiero bažnyčioje prie A.†A. Juozo karsto klebonas kun. J. Petraitis pravedė Rožinio maldas, už Mirusį aukojė šv. mišias, sakė pamokslą. Skaitymus atliko Augustinas Kubilius, Auką atnešė choro vadovė

N.Masiulytė-Stapleton ir choro administratorius V.Opulskis. Giedodavo šv. Kazimiero choras: „Kur rasi ramybę“, „Labanaktis, Jezau“, „Requiem Aeternam“, užbaigai „O, Visagalis Viešpatie“. Ypatingai jautriai skambėjo giesmės atsisveikinant mielą choro Giesmininką.

Palaidotas Centennial Park kapinėse, atsisveikinimo žodį tarė šv. Kazimiero bažnyt. choro vadovė N.Masiulytė-Stapleton. Klebonas atliko laidojimo apeigas, giedojome „Viešpaties Angelą“ ir „Marija, Marija“. Visi pakviesti į Šermenis, kurias paruošė Parapijos saleje Liet. Kat. Moterų Dr-jos v-ba.

Priimki, Viešpatie mūsų Mirusį Giesmininką į Angelų giesmės chorą.

Verbų Sekmadienis šįmet buvo balandžio 9 d. šv. Kazimiero Bažnyčioje prieš 11 val. šv. Mišias Liet. Kat. Moterų Dr-jos kalbamą Rožinio dalį už Lietuvos Bažnyčią

pravedė R.Kubilienė. Sventoriuje ant paruošto stalelio verbų šventinimui, prie Misijų Kryžiaus, verbų šakelės susmaigstytos V.Janulio, šventinimui paruoštame kryžiuje.

Cia kun. J. Petraitis atėjo su procesija: Procesiją vedė trys vaikučiai: Kryžių nešė Danielius, šalia ejo tautiniais rūbėliais pasipuošusi Emilija ir Antanas - Sodai.

Sv. Mišias aukojė ir pamokslą sakė kun. J. Petraitis. Lekciją skaitė E.Varnienė, Auką atnešė T.P.Gasiūnai. Giedodavo choras, vadovaujant N.Masiulytei-Stapleton. Pilna mūsų bažnyčia žmonių.

Po šv. Mišių salėje vyko Liet. Kat. Moterų Dr-jos v-bos suruosta popietė Misijų ir Lietuvos Bažnyčios paramai. Buvo skanūs pietūs, loterija ir mugė. Parapijiečiai gausiai dalyvavo, sunėšė daugybę fantų ir puikių kepinų. Malonu,

kad išpirko pietus ir mugę ir daug loterijos bilietų. Ilgiau besišnekučiuodami užsibuvome, miela popietė smagiai praleidome. Esame dėkingi Dr-jos v-bai suruošusiai šią prasmingą paramos popietę.

Sv. Velykos. Po Didž. Seštadienio apeigų: ugnies, vandens šventinimo, Krikšto sakramento atnaujinimo, budėjimo prie Kristaus karsto, 12 val. vyko Prisikėlimo šv. Mišios. Prie altoriaus bažn. puošėja S.Ciplienė ir P.Horokienė padėjo džiaugsmo puokštes. Klebonui užgiedojus „Linkama Diena mums prašvito“ visi išjungėme. Mišias aukojė kun. J. Petraitis, sveikino, sakė pamokslą. Skaitymus atliko A.Kubilius. Auką atnešė P.I.Bakšiai, patarnavo R.Jablonskis.

Tik vieną lietuvį kunigą - kun. J. Petraitį turime. Jis atlieka visas apeigas, Jis aukoja visas trejas šv. Mišias su pamokslais Velykų dienoje. Ačiū Dievui, kad mes turime kun. Juozą Petraitį, ačiū už Jo stiprybę. Dėkojame Jums, mūsų brangus Klebone. S.P.

Nuvežė Meckaitienę į Karališkąją ligoninę ir patrikrinę rado, kad reikalinga apendicito operacija. Trečią dieną po operacijos jai, atvežė ir Meckaitį į tą pačią ligoninę, irgi operacijai. Inkstuose prisirinko akmenų, reikėjo išimti. Kada abu Meckaičiai sustiprėjo ir jiems buvo leidžiama vaikščioti, eidavo vienas kito lankyti. Vieną sekmadienio popietę, kai Meckaitis leidosi laiptais žemyn, į žmonos palatą, Meckaitienė keltuvu kėlėsi į vyro palatą. Vienas kito neradė, darė atvirksčiai: Meckaitis kėlėsi keltu į viršų, o Meckaitienė leidosi laiptais žemyn. Taip ir pravaikštinėjo visą lankymo valandą vienas kito nepamatę. Sugrįžę namo pasakojosi vienas kitam, savo pergyvenimus ligoninėj ir tą nelemtą, sekmadienio popietę, bet nei vienas, nei antras nepasisekė kuri kūno vieta buvo operuota.

Jeigu ne vienas, toks mažas įvykis, tai ir šiandien Meckaičiai ramiai gyventu, savo šeimos ratelyje ir nedaug kas apie juos žinotų. O tas mažytis, nereikšmingas įvykis buvo toks:

Vieną kartą kada Meckaitis vostik baigęs plauti fordą šluostėsi rankas, Meckaitienė išėjusi į kiemą, sušuko:

- Pupulėli, eik į kambarį, sulaukėm garbingą svečią. Ponas komiteto pirmininkas mus aplankė, - ir čia pat savo veido išraiška parodė, kad tai ne prašymas, bet įsakymas, - tik nusiplauk viedą ir susišukuok plaukus.

Meckaičiui įėjus į kambarį ponas komiteto pirmininkas atsistojo, lyg tai parodydamas koks jis aukštas ūgiu ir autoritetu, paėjo porą žingsnių link tarpdury pasirodžiusio Meckaičio ir su malonia šypsena veide, pasisveikino. Spausdamas jo ranką nesigailėjo komplimentų: gyrė tvarkingą namą, įvertino gražią namų šeimninę - motiną trijų lietuviškų atžalų, bet tuoj pat atsisukęs į Meckaitį, su autoritetišku balsu tarė:

- Dažnai matau jus bendruomenės susirinkimuose ir tautinio pobūdžio sueigose, ką aš labai įvertinu, bet gyvenant išeivijoj to neužtenka. Kiekvienas mūsų bendruomenės narys, turi aktyviai jungtis į organizacinį darbą. Būdami

Meckaitis Australijoje

(Tęsinys iš Nr. 16)

organizuoti, išlaikysime tautinę egzistenciją ir išvengsim asimiliacijos. gyvenant šiose sąlygose šitas klausimas mums sudaro didelių pavojų ir reikalauja individualios ir kooperacinės iniciatyvos. Manydamas, kad jūs suprantate kritiško momento, jau beveik pasiekę kulminacinį tašką, drįstu jus prašyti: paruoškite mūsų bendruomenei šia tema paskaitą.

Kaip jau žinome, būdamas kuklaus būdo Meckaitis, nedrįso atsisakyti nei prisipažinti, kad ši tema yra per daug svarbi ir turėtų būti nagrinėjama prityrusių autoritetų, o nepaprasto eilinio tautiečio, tad abu, be žodžių stovėjo vienas prieš kitą: ponas pirmininkas laukdamas atsakymo, o Meckaitis, kad atsivėrus žemė paslėptų jį nuo pono pirmininko žvilgsnio. Padėtį išgelbėjo Meckaitienė:

- Pone pirmininke, prašydamas paruošti šią paskaitą, sudarote mums didelę garbę, kurios esu tikra, galėtų daug kas mums pavydėti. Na jau neatsisakyk, pupulėli, geriau padėkok ponui pirmininkui už pasitikėjimą, - čia vel atsisukusi į pirmininką tesė toliau:

- Tikėkite manim, ponas pirmininke, paskaita bus paruošta laiku. Po Meckaitienės užtikrinimo, pirmininkas atsisveikino, abu Meckaičiai palydėjo jį iki kiemo vartelių. Tylėdami grįžo atgal į kambarį. Tą popietę ir sekancią dieną, abu Meckaičiai jautė kažkokią tai įtampą, lyg tai gėdinosi, lyg tai būtų nusikalte vienas kitam, kol trečią dieną, grįžę iš darbo ir pavalgę vakariene, Meckaitis surinko senus laikraščius, dar iš

E. Sidlauskas

Europos atsivėžtus Skautų Aidus ir pluoštą švaraus popierio, užsidarė salionėlyje ir pradėjo ruošti paskaitą. Rašė, braukė ir vėl rašė. Kol jis braukė ir rašė, niekas neėmė į galvą ką jis ten rašė, tik linksmai nusiteikusi Meckaitienė, įnešdavo jam kavos puoduką, švelniai prisiglausdavo ir paglostėsi jo susivėlusius plaukus, vėl palikdavo jį vieną, bet kada jis baigęs rašyti, pradėjo praktikuodamasis pakeldamas ir vėl nuleisdamas balsą, skaityti, tai ne vienas praeidamas gatve, pasižiūrėdavo link namo ir pasikrapštęs pakaušį, pagreitines žingsnius, nuskubėdavo.

Kol Meckaitis užsidaręs salionėlyje, ruošėsi paskaitai, Meckaitienė lyg jaunamartė, linksmai dainuodama sukiojosi po kambarius, tik prityręs Don-žuanas būtų galėjęs pasakyti ką ji tais momentais galvojo.

Ir taip atėjo Meckaitienės laukiamas paskaitos sekmadienis. Išvalius geriausią vyro eilutę išrinkusi baltutėlius baltinius, įsakė jam apsiręngti. Pagalvojusi valandėle, surado tautinį kaklaraištį, ir dėdama jį vyreliui ant kaklo, lyg tai atsitiktinai, prisiglaudė prisipažėd, kad tas netekęs lygsvaros, vos neparvirto.

- Rado laiką meilintis, - pažvelgęs į linksmai nusiteikusią žmoną, pasakė ir pradėjo rengtis.

Nors bandė laikytis šaltai, bet kaž kodėl jaudinos. Kada atsistojęs prieš veidrodį, rišosi kaklaraištį, pastebėjo, kad jo rankos virpa. - Kaip prieš vestuves, - pagalvojo ir patinęs vieną į kitą rankas, išardė nepavykusį mazgą ir pradėjo rišti jį iš naujo.

- Tai mano prelegentas, - pastebėjusi susijaudinusių vyrą, Meckaitienė atbėgo jam pagelbėti, - Ką tu

darytum be manęs? Duok čia, užriši.

Užrišusi, pabučiavo į žandą ir už kelių minučių visi penki, su vaikučiais išvažiavo.

Po pamaldų, visi nuskubėjo į salę, kurioje jau sėdėjo keletas tautiečių. Meckaičiai nuėję į salės priekį, atsisėdo pirmoje eilėje.

- Negi bėgsi iš paskutinės eilės, kada ponas pirmininkas pašauks, - tyliai paaikšino Meckaitienė vyrui.

Salėje ramu. Komiteto pirmininkas, pasitaisęs ant nosies akinius, pažvelgė į susirinkusius tautiečius, nuo stalo pakėlė lapą popierio, dar kartą pažūrėjęs į salę, pakvietė Meckaitį skaityti paskaitą: „Egzistencija Asimiliacijoj.“

POPIETE

Š.m. gegužės 21 d. 1 val p.p. Lietuvių Klubo valgykloje bus rodomas dokumentinis filmas apie legendinį partizanų vadą Juozą Lukšą - Daumantą „Baladė apie Daumantą“, kurį pristatys Gabrielis Zemkalnis. Po to KMD narės turės pasikabėjimą - pasitarimą moterų sekclyčioje. LKM Draugijos valdyba

Gera pamoka alų mėgstančiam devintokui

Vilkaviškio kelių policijos pareigūnai „Lietuvos rytui“ sakė, jog pirmą kartą teko sulaikyti tokį jauną išgėrusį eismo taisyklių pažeidėją.

Kybartų K.Donelaičio vidurinės mokyklos devintokas Arūnas Onusaitis paaikškinime policijai teigė, jog remontavo kaimyno motociklą, o paskui sumanė pasivažinėti, įstikinti, ar gerai suremontavo. Vienoje parduotuvėje nusipirko du butelius alaus, išgėrė ir vėl važiavo. Apie antrą valandą nakties vaikas pastebėjo, kad paskui jį važiuoja policijos automobilis. Motociklininkas padidino greitį, vėliau stabdydamas pargriuvo.

Medikai Arūnui nustatė lengvą girtumo laipsnį. Kadangi A.Onusaitis yra nepilnametis, policija jo nubausti negalėjo. Arūno elgesį svarstė jo mokyklos mokinių komitetas: pareiškė išpėjimą. Pedagogų nuomone, Arūnas - „neblogas vaikas“, todėl šis įvykis jam turėtų būti gera pamoka.

Loreta Juodzevičienė - „L.R.“

Ilgamečiui ALFAS pirmininkui, „Mūsų Pastogės“ Sporto skyriaus redaktoriui, „Tėviškės Aidų“ bendradarbiui-korespondentui

Antanui Laukaičiui

švenčiant sporto, spaudos ir lietuviybės išlaikyme, aktyvaus darbo garbingą jubiliejų sveikiname ir linkime dar daug, daug darbinių metų.

„Tėviškės Aidų“ leidėjai, redakcija ir administracija

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Marijos garbei Bažnyčia parinko gegužės mėnesį, kai šiaurės pusrutulyje gamta atbunda ir pasipuošius gražiausiais žiedais. Šio mėnesio pamaldas Marijos garbei yra vadinamos gegužinėmis pamaldomis. Melbourne Gegužinės pamaldas, giedant Marijos litaniją ir giesmę, šeštadienį 2 val. Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje seka šv. Mišios. Sekmadieniais šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje šios pamaldos po šv. Mišių.

Motinos Dieną minėsime gegužės 14 d. sekmadienį. Mūsų Parapijos Sekmadienio Mokykla ateis su procesija ir giedos per šv. Mišias, o savo nupaišytas korteles, skirtas Motinos Dienai, padės ant altoriaus, kurias kunigas pašventins. Motinos Dienos minėjimas bus Lietuvių Namuose 1.30 val. Koncertų Salėje ir visą programą atlieka mokiniai.

Parapijos Tarybos posėdis vyko Parapijos Namuose balandžio 30 d. Kun. Pr. Dauknyš pravedė posėdį, kuriame dalyvavo Juozas Keblys, Antanas Jankevičius ir Zigmas Augaitis, jie visi darstūs ir kada tik reikia Parapijos Namuose atlieka įvairius darbus. Mūsų lietuvių pamaldom naujasis šv. Marijos Jūrų Žvaigždės klebonas Fr. M. Sierakowski pakeitė ir mūsų pamaldų ir mokyklos laiką ir pakėlė bažnyčios nuomą. Kun. Pr. Dauknyš buvo sudaręs autoritetingą

delegaciją pas Arkivyskupą dėl bažnyčios nuomos pakėlimo ir pamaldų laiko pakeitimo. Dar kun. Dauknyš turėjo pasimatymą ir su Arkivyskupijos Katalikų Migracijos direktorium kun. J. Murphy OAM, kurio žinioje imigrantų kunigai. Jie palaikė kleboną, kuriam reikia didesnių sumų šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčios remontui. Parapijos Taryba apžvelgė kasos pajamas ir išlaidas, ir kelinti metai rodo deficitą. Tad nutarė sušaukti parapiečių susirinkimą gegužės 28 d. sekmadienį 1 val. Lietuvių Namuose Bendruomenės menėje pasitarimui, nes norime išlaikyti šią gražiąją bažnyčią, kuri randasi visai netoli prie Lietuvių Namų.

Z. Pranckūnas Parapijos išlaikymui paaukojo \$40. Ačiū labai.

„Tėviškės Aidams“ balandžio mėn. aukotojų sąrašas

J. Luckus aukojo \$30 ir O. Duobienė aukojo \$25. Po \$20 aukojo V. Čižauskas, J. Vaitkus; po \$15 aukojo J. Balčiūnas, A. Kontvainis, M. Lingienė, H. Lenk ir A. Pranauskas. Po \$10 aukojo V. Patašius ir A. Stupuras; po \$5 aukojo J. Cerniauskas, Br. Jurgelionis, M. Margevičius ir J. Perlibachas.

Nuoširdus ačiū aukotojams!
„Tėviškės Aidų“ administracija

Hobarte

Mirties Angelas Tasmanijoje

Balandžio 7 d. Launcestone mirė Elena Petravičienė. Į gedulo pamaldas St. Finbars bažnyčioje susirinko visi Launcestone gyvenantys lietuviai: iš Hobarto atvyko Petras ir Magdalena Šiaučūnai, Vladas ir Katrina Mikelaičiai, Betty ir Stepas Augustavičiai. Pamaldas ir laidojimo apeigas atliko kun. Conolly.

Prieš pamaldoms prasidedant, tyliai liūdnas vargonų gaudėsys klajojimo bažnyčios skliautuose, grojo Irena Vilnonytė-Grant. Karstą įnešant į bažnyčią melodija pakito, Irenos švelnus balsas susipynė su vargonų muzika. Irena grojo ir giedodavo Maironio sukurtą giesmę „Jei skausmas tau širdį kaip peiliais suspaus...“ Klausydamasis šios, širdį glostančios melodijos ir įkvėpiančių žodžių prisiminiau Elenos kančių, laimės ir džiaugsmo metus kuriais buvo išklotas jos gyvenimo kelias.

Susitikti ji su Kaziu ir įsimylėjo Lietuvoje, bet karo audra Kazį nubloškė į Vokietiją, ir vėliau į tolimą Tasmaniją, o Elena paliko Lietuvoje už geležinės uždangos. Laikui bėgant jie atnaujino ryšį ir daugelį metų susirašinėjo nenustodami vilties bėl kada nors susitikti.

Jų svajonės išsipildė. Kada Stalinui mirus Kruščiovas leido mažam skaičiui lietuvių išvykti į užsienį, tarp jų pateko Elena. 1972

metais, po 28 metų ilgesio ir svajonių Kazys ir Elena sukūrė lizdą Launcestone, kur Kazys jau buvo pasistatęs namą.

Yra sakoma, kad ką Dievas myli tam ir kryželį duoda. Matyt Elena Dievas labai mylėjo, nes uždėjo ant jos pečių ypatingai sunkų kryžį. Po šešerių metų pilnų laimės ir džiaugsmo, Kazys mirė. Ištiktas širdies smūgio suklypo gatvėje tik keletą metrų nuo savo namo, kur prie vartų jo laukė Elena.

Palikusi našlė svetimame krašte, ji ilgai liūdėjo savo numylėto vyro. Laikui bėgant skausmas aprimo, bet ilgėsys pasiliko ir nors senas jų draugas Pranas įsimylėjęs į ją siūlė žiedą ir bendrą gyvenimą, Elena atsiskakė.

Po penkių metų nuo Kazio mirties Elena ištikto kraujo išsiliejimas smegenyse (stroke). Apie penkis dienas ji išgulėjo ant grindų kol Pranas ją rado, iššaukė greitąją pagalbą ir nuvežė į ligoninę. su laiku ji išmoko vaikščioti, bet viena pusė liko paraližuota ir kalbos neatgavo lig mirties. Ji vargo vieniša, nelaiming, bet Pranas jos niekada neapleido, globojo. Ji praleisdavo daugelį valandų prie Kazio kapo, gal būtų svajojo, kad vėl susitikis su juo ir štai po dvylikos metų kančių, Dievas ją pašaukė pas save ir Elena antru kartu iškeliavo pas mylimą Kazį.

Palaidojimo Elena Car Villa kapinėse šalia kapo kuriame ilsėjosi

Perthas

Kovo mėnesio pirmoji pusė Pertho lietuvių bendruomenės gyvenime buvo daug įdomesnė už sekančias savaites. Atvykę iš Lietuvos įvairių specialybių menininkai, dalyvauti čia tuo metu vykstančiame festivalyje, išjudino dalį mūsų širdžių, ištraukdami iš kasdieninių užsiėmimų. Ta viena savaitė kai kuriems buvo labai ilga ir pilna įsipareigojimų, kitiems - įspūdinga ir trumpa. Jiems išvykus atgal į Lietuvą, gyvenimas grįžo į savo normalias vėzes.

Pereitą sekmadienį šventėme tą didžiąją pasaulio katalikams šventę - Velykas. Laukėme jų, gavėnios metu atsisakydami kai kurių įprastų malonumų. Mūsų gavėnios žymiai skiriasi nuo tų, kurias laikė mūsų tėvai. Čia, anot vieno, beveik kiekvienas gavėnios sekmadienis būna kaip Velykos senais laikais mūsų Lietuvoje. Senesnieji dar prisimename gavėnios papročius ir ruošimasi sulaukti Velykas.

Velykų papročius taip pat gerai prisimename. Pertho lietuviai katalikai labai gausiai atsilankė jas sutikti mūsų bažnyčioje (virš 60). Kun. dr. A. Savickis, mišių įžangoje, pasveikino visus šios šventės proga, palinkėdamas Dievo palaimos ir sekmės mūsų gyvenime. Pabaigoje, palaimino prie altoriaus atneštą velykinį maistą ir gražius margučius.

S.m. balandžio 15 d. suėjo 10 metų, kai mirė Pertho lietuvių draugas kroatas kun. T.V. Tomich. Jis daug metų laikė lietuviams mišias. Buvo išmokęs skaityti lietuviškai ir dažnai pabrėždavo lietuvių kalbos skirtumą nuo kitų kalbų. Gailestingai jo netekę, nes jis netik rūpinosi mūsų dvasiniu aptarnavimu, bet ir dalyvaudavo mūsų subvimuose, skatinamas mus geru žodžiu ir pavyzdžiu.

Tą patį mėnesį sužinojome ir gerą žinią, kad mūsų dvasiniam reikalams aptarnauti yra paskirtas kun. dr. A. Savickis. Kaip žinome, jis į Perthą atvyko 1985 m. spalio 12 d.

Kalbant apie mūsų kunigą, pravartu pranešti, kad š.m. gegužės mėnesį jis švęs 25 metų kunigystės jubiliejų.

Mirė. S.m. balandžio 11 d. Royal Perth ligoninėje mirė Juozas Paszczek'as. Velionis gimė Ukrainoje prieš 67 metus.

A. † A. Juozui Paszczekui

mirus Perthe, jo žmoną Reginą Valaitę - Paszczekienę ir dukrą Angėlę su šeima, giliai užjauciami ir kartu liūdimė.

E. ir M. Sidlauskai

Kazys. Atsisveikindami su Elena, vadovaujami Jono Krutulio, sugiedojome „Marija, Marija...“

Sermenis suorganizavo jos ilgametis draugas Pranas Laurinaitis su žmona Virginija, prieš tris metus iš Lietuvos atvykusią į Tasmaniją buvusią Elenos mokine. Elenos ir Kazio namas prisipildė laidotuvių dalyviais. Kadangi Tasmanijoje nė Kazys nė Elena giminių neturėjo, vaišinosės susikaupe, prisimindami Elenos kančių kelionę ir ne vienai moterėlei ašaros suvilgė skruostus.

Išėkis ramybėje Elenute. Visi, kurie tave pažinojome tikime, kad Tu vėl susitikai su Kaziu ir dabar jau niekas niekada jūsų neiškirs. Viešpatie, leisk jiems išstoti

Jaunystėje karo bangų nubloškėtas Vokietijon. Po karo vedė lietuvaite Reginą Valaitę, atvyko į Vakarų Australiją, kur abu dirbo. A.A. Juozas buvo stropus darbe, rūpestingas šeimoje, rėmė ir lankė lietuvių ir ukrainiečių bažnyčias. Palaidotas Karrakatta kapinėse balandžio 13 d. Laidotuvių apeigas atliko ukrainiečių katalikų kunigas, dalyvaujant daugeliui lietuvių ir ukrainiečių draugų ir pažįstamų. Paliko liūdinčią žmoną ir dukterį Angėlę su šeima. Išėkis ramybėje šioje, tolimoje nuo gimtojo kratšto, žemėje.

Taip pat savo namuose mirė Anelė Strelčiūnienė sulaukusi 80 metų amžiaus. Palaidota Karrakatta kapinėse balandžio mėn. 13 d. Laidojimo apeigas atliko lietuvių b-nės kapelionas kun. dr. A. Savickis, dalyvaujant jos vaikams, anūkams ir pažįstamiems. Teilsisi ji ramybėje šioje, ją priglaudusioje, žemėje.

Apskaita. B-nės v-bos rūdininkas B. Steckis praneša, kad v-bos ruošto kovo 19 d. subuvimo finansinė apskaita yra sekanti: surinkta už loterijos bilietus \$107.35; sumokėta už salę \$50; už loterijos knygetus \$1.80. Likutis \$55.55.

S.m. balandžio 5 d. E. Čižeikienė pasiuntė į Lietuvą labdaros siuntinį su vaiko rūbėliais ir žaislais, adresuotą Rūtai Zidžiūnienei. Keletą meztukų numezgė O. Maleckienė, o vilnų dovanavo A. Steckienė ir G. Višniauskienė. Pinigų labdaros siuntom davė A. ir H. Siebertai - \$100, iš kurių paštui sumokėta \$35 - ir duota vilnom pirkti \$20. Siuntėja dėkoja už aukas ir meztimą.

Ligoniai. Balandžio 10 d. į Royal Perth ligoninę atsigulė Henrikas Žuromskis. Sekančią dieną jam padarė operaciją. Ligoninėje išbuvo 8 dienas. Dabar sveiksta namuose. „Zinutės“ ir draugai linki jam greito pasveikimo, kad vėl galėtų tęsti gyvenimą be skausmų.

Išvyko. Balandžio 3 d. į Lietuvą apsigyventi išvyko Jurgis Rutkūnas. Gyvendamas Perthe ir dalyvaudamas mūsų bendruomenėje, jis daug prisidėjo darbu prie L. Sajungos Namų priežiūros ir reikalingo taisymo. Paliko čia dvi, jau ištekėjusias, dukteris.

pataluos angelų, čia žemėje jie labai daug iškentėjo.

Balandžio 8 d. Launcestone ligoninėje mirė Uršula Bartninkaitienė, jau senai mirusio dr. Antano Bartninkaičio žmona. Su lietuvių bendruomene p. Bartninkaitienė, nė jos šeima, ryšio nepalaikė ir apie jos mirtį sužinojome tik iš skelbimo Hobarto dienrašty „The Mercury“.

Stepas Augustavičius

Silutės žmonės tebeprisimena miesto geradarių H. Scheu

Aldona Aleksėjūnienė

XIX amžiaus Silutės miesto mecenato Hugo Scheu 150-osios gimimo metinės balandžio 1-ąją buvo paminėtos jubiliejinė konferencija Silutės muziejuje.

Jos dalyviai padėjo gelių ant velionio kapo, apžiūrėjo etnografinių dirbinių parodą.

Silutės muziejaus pradininku ir įkūrėju laikomas šis Klaipėdos pirklio ir laivų savininko sūnus, nusipirkęs dvarą ir 6000 margų žemės 1889 metais dabartinės priegose, vadinamajame Šilokarčemos rate. Tuo metu buvo tik miesto užuomazga, egzistavo trys, vienas nuo kitos nedaug nutolusios gyvenvietės - Šilokarčema, Verdainė ir Žibai. Joms susijungti ir tapti Silutės miesto centru trukdė aplink plytinti dvaro žemė.

Atvykęs čia gyventi, Hugo Scheu pasiliko sau tik šeštadalį valdų, o kitą žemę atidavė turgavietei, uostui, siaurajam geležinkeliiui, parapijos ir pastoriaus namams, evangelikų bažnyčios statyboms.

Hugo Scheu išdalijo sklypus valstybinei ir privatinei mokykloms, gaisrinei, naujakuriam, miestui plėsti. Jis teikė paskolas ne tik miestelėnams, bet ir kaimiečiams. Iš jo suteiktų kreditų užliejamose Nemuno pievose įsikūrė 85 žmonės,

išsiplėtė Bismarko (dabar Zalgirių) kaimas. Barsdūnų kaime, kuris pavadintas „mažuoju Berlynu“, padedant Hugo Scheu, įsikūrė skurdžiausi krašto žmonės, jiems mecenatas taip pat atrėžė savo žemės. 1908 metais Hugo Scheu išplėtė durpių fabriką, davė sklypą ligoninei.

Klaipėdos krašto valdyboje Hugo Scheu ėjo ekonomikos patarėjo pareigas, vėliau buvo išrinktas generaliniu krašto direktoriumi. „Silutės krašto istorijos“ autorius J.Sembritzkis teigia, jog šio garbaus žmogaus nuopelnai ne tik ūkiui, bet ir krašto kultūrai yra dideli. Jis rinko lietuvių tautosaką, prisidėjo prie jų rinkinių išleidimo Tilžėje ir Karaliūčiuje, sukauptą daug vertingų eksponatų, restauravo dvaro rūmus ir vienoje salių atidarė visiems prieinamą muziejų.

Hugo Scheu namai tapo visos Prūsijos kultūros centru, čia keliaudamas į Kurliandiją buvo apsigyvenęs princas Joachimas, 1916 metais viešėjo princesė Joachim. Karaliaučiaus universitetas Hugo Scheu suteikė garbės daktaro vardą. Mecenatas gerbė lietuvių tautos papročius, mokėjo kalbą.

„Jei Klaipėdos kraštas atsiskirtų, Hugo Scheu galėtų tapti jo prezidentu“, - rašyta viename tuometinių Klaipėdos laikraščių.

1923 metais kraštas buvo prijungtas prie Lietuvos, bet Hugo Scheu nepasitraukė į Vokietiją, liko gyventi Silutėje iki mirties (1937 m.). Didžioji jo muziejaus kolekcija atiteko miestui, ja gėrėjosi ir ypač aukštai įvertino dr.J.Basanavičius, Prezidentas A.Smetona. Silutės muziejaus fondus ir šiandien daugiausia sudaro H.Scheu palikimas.

Miesto mecenato dvaras šiuo metu restauruojamas, bet darbai vyksta ypač lėtai. Trūksta lėšų, kartais - ir organizuotumo. Sena stogo danga buvo nuardyta, o naujai pinigų negauta, tad retos freskos liko po lietuvi.

Hugo Scheu šviesų atminimą šilutiškių atminty siek tiek aptemdė vieno iš dviejų sūnų, gydytojo, aktyvus bendradarbiavimas su Hitleriu. (Tėvas jau buvo miręs). Antrasis sūnus tebegyvena Vokietijoje, jis 1991 metais apsilankė tėvo kurtame ir gražintame mieste ir paprašė mažmožio - kad tėvo vardu pavadinta gatvė būtų žymima ne H.Sojaus, o tikra pavarde - H.Scheu. Klaida neištaisyta iki šiol. „L.R.“

Vaistinės nebenori parduoti alytiškiams lengvatinių vaistų

Visos Alytaus vaistinės, išskyrus vieną privačią, jau dvi savaites neparduoda vaistų, už kuriuos per rajono centrinę ligoninę apmokoma iš savivaldybės biudžeto. Centrinė rajono ligoninė, pasak jos vyriausiojo gydytojo J.Jakučio, iš viso už medikamentus yra skolinga per 264 tūkstančius litų, iš jų už nemokamai arba su nuolaida parduodamus vaistus - daugiau kaip 235 tūkstančius.

Ligoninė nuo vasario mėnesio visiškai nebeatsiskaito su vaistinėmis, yra skolinga joms už praėjusius metus dar 40 tūkstančių litų. Vyriausiasis gydytojas sakė, kad prieš porą dienų rajono valdyba skyrė dotaciją, kuria tikimasi padengti bent dalį skolos už vaistus. Ligoninės vyriausiosios gydytojas sakė, kad farmaciniškai, kuriems ligoninė skolinga, anksčiau skųsdavosi, bet nemokamus vaistus pacientams vis tiek parduodavo.

Alytaus centro vaistinės vedėjas K.Orinas sakė, kad iš pradžių farmaciniškai sunku buvo žiūrėti į žmones, išeinančius iš vaistinės be vaistų. K.Orinas sakė rašęs sveikatos apsaugos ministruui apie susidariusią padėtį, tačiau atsakymo iki šiol negavęs.

Vaistų, kompensuojamų iš valstybės biudžeto, vėl bus parduodama, jei ligoninė padengs bent pusę skolos už medikamentus. Aldona Zinkevičiūtė - „L.R.“

Namo Vilniaus centre likimo teismas vėl sprendė

Vilniaus miesto pirmosios apylinkės teisme vėl neįvyko sostinės valdybos ieškininio pareiškimo „dėl turto išreikalavimo iš svetimo neteisėto valdymo“ svarstymas.

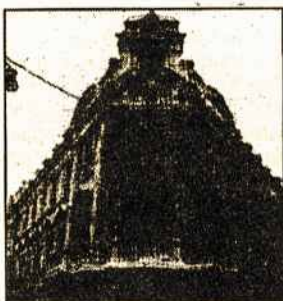
Primename, kad Vilniaus miesto savivaldybė prašo „pripažinti negaliojančia 1993 metų rugpjūčio 31 dienos pirkimo-pardavimo sutartį, pagal kurią R. Epštein Paul pardavė, o V. Kliukovskis nupirko pastatą Vilniaus gatvėje 31/1.“

R. Epštein Paul, pažeisdama Lietuvos Respublikos įstatymus, neva atstatė savo nuosavybės teises į didžiulį namą Vilniaus centre ir kiek vėliau jį pardavė VAC firmos prezidentui V. Kliukovskiiui.

Si istorija išliko viešumon praėjusių metų kovo mėnesį, kai „Lietuvos rytas“ išspausdino publikaciją „Dar vienas Lietuvos stebuklas: per mėnesį galima ne tik įsigyti šalies pilietybę, bet ir milžinišką namą Vilniaus centre.“

Po kelių dienų Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija priėmė nutarimą, kuriuo įpareigojo atitinkamas valstybės institucijas ištyrėti įstatymų pažeidimus ir išaiškinti kaltus asmenis nubausti. Vilniaus miesto prokuratūroje iškeltos kelios

Valdas Bartasevičius

Garsusis namas Vilniaus centre.

baudžiamosios bylos, jų tyrimas tebevyksta.

Sostinės valdyba praėjusių metų rudenį civiliniu ieškiniu kreipėsi į teismą, prašydama „išreikalauti turtą iš svetimo neteisėto valdymo“, kuris, beje, buvo prarastas dabar jau panaikintu jos sprendimu.

Teisėja R. Gudžiūnienė patenkino atsakovės R. Epštein Paul advokato J. Civilio prašymą dar kartą atidėti ieškiniu svarstymą, nes kaip tvirtinama pareiškime, tą pačią dieną jis turėjęs dalyvauti kitame teismo posėdyje gynėju baudžiamosioje byloje.

Ieškoviui - sostinės valdybai -

atstovavęs advokatas B. Paulauskas neprieštaravo tokiam atsakovo šalies pageidavimui. Bylos svarstymas nukeltas iki šių metų gegužės 31 dienos.

Vilniaus miesto valdybos ieškininio pareiškimo svarstymas neįvyksta jau ketvirtą kartą.

Pirmąjį sykį šią civilinę bylą teismas turėjo nagrinėti dar praėjusių metų gruodžio 1 dieną, tačiau atsakovo šalies prašant jos svarstymas iš esmės vis nukeliamas vėlesniam laikui.

Net jei teisėja R. Gudžiūnienė ir nebūtų sutikusi patenkinti R. Epštein Paul advokato pareiškime išdėstyto pageidavimo, teismo posėdis vis tiek vargu ar galėjo įvykti. Mat kito atsakovo - VAC firmos prezidento V. Kliukovskio - advokatas R. Budvytis „Lietuvos ryto“ žurnalistui paminėjo dar vieną argumentą, kodėl reikėjo nukelti ieškiniu nagrinėjimą iš esmės. Kaip buvo pareikšta, nors jo klientas, gerbdamas teismą, ir atvyko į posėdį, tačiau smarkiai karščiuoja - jo kūno tempratūra esą pašokusi net iki 41 laipsnio ir todėl jis nepajėgia susikaupti bylos svarstymui.

Redakciją konsultuojantys teisininkai įitaria, kad atsakovo šalis, vilkinkdama civilinio ieškiniu

svarstymą, siekia sulaukti, kuo baigsis baudžiamosios bylos tyrimas ir, matyt, tikisi, kad ji bus nutraukta. Tai gali būti teisme panaudota kaip argumentas, jog nėra įrodytas faktas, kad V. Kliukovskio nupirktą namą R. Epštein Paul įsigijo apgaulės keliu ir todėl tai nėra „svetimas neteisėtas turto valdymas.“ „L.R.“

Plungėje pradėtos operacijos artroskopu

Plungės centrinėje ligoninėje šešiams rajono gyventojams sėkmingai padarytos pirmosios kelio šnarior operacijos artroskopu. Jas atliko Rygos valstybinės traumatologinės ir ortopedinės ligoninės vyriausiasis gydytojas Valdis Zatleris ir plungiškis traumatologas ortopedas Osvaldas Narbutis.

Kitą dieną ligoniai buvo išleisti į namus.

Sios operacijos padarytos vieninteliu Zemaitijoje artroskopu. Dalį lėšų amerikiečių firmos „DYONICS“ aparatui, kainuojančiam 30 tūkstančių JAV dolerių, įsigyti ligoninei skyrė rajono savivaldybė, kitas gydytojas Osvaldas Narbutis gavo kaip labdarą. Naudotis nauja technika ir operuoti ligonius gydytojas mokėsi Latvijos traumatologijos ir ortopedijos mokslinio tyrimo institute, stažavosi Vokietijos Mendeno ir Diuseldorfo gydymo centruose.

Plungės centrinė ligoninė - septintoji Lietuvos gydymo įstaiga, kurioje atliekamos tokios operacijos. ELTA

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramliai, bet taip pat suprasti ir pagerbti sulinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road.....	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway.....	802 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road.....	789 6766
Gardenvale: 135 Martin Street.....	596 8144
Glenroy: 111 Wheatshaf Road.....	306 2044
Malvern: 1382 High Street.....	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway.....	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road.....	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway.....	870 8011
Berwick: 21 Lyall Road.....	707 5533
Moorabbin: 16 Tuck Street.....	555 9088
St. Albans: 69 Alfreda Street.....	367 4333